

Keravan kaupunki

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2013

SISÄLLYS

1	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA.....	3
1.1	Kokoonpano.....	3
1.2	Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet.....	3
1.3	Toimintamuodot.....	3
1.4	Arvio kaupunginhallituksen laatiman tasekirjan laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta.....	4
1.5	Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	4
2	ARVIOINTI KAUPUNGINVALTUUSTON ASETTAMIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA.....	4
2.1	Strategiset tavoitteet ja kehittämishankkeet.....	4
2.2	Tehtävälueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	5
2.2.1	Kaupungin johto ja maankäyttöpalvelut.....	5
2.2.2	Keskushallinto.....	6
2.2.3	Rakennuslautakunta.....	6
2.2.4	Sosiaali- ja terveystoimi.....	7
2.2.5	Kasvatus- ja opetusvirasto.....	9
2.2.6	Vapaa-aikavirasto.....	10
2.2.8	Tietotekniikan palvelukeskus -liikelaitos.....	10
2.2.9	KUUMA-seutu liikelaitos.....	11
2.2.10	Yhteenveto käyttötalousosan sitovien nettomäärärahojen ylityksistä.....	11
2.3	Taloudelliset tavoitteet.....	11
2.4	Investoinnit.....	12
2.5	Henkilöstö.....	13
3	KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	14
4	YHTEENVETO.....	15
5	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE.....	15
6	ALLEKIRJOITUKSET.....	16

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1 Kokoonpano

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat kertomusvuonna olleet:

Jäsenet

Mikko-Petteri Masalin, puheenjohtaja
Heli Karhu varapuheenjohtaja
Merja Juutilainen
Bruno Guillard
Marja Tammilehto
Pekka Kauhanen
Maila Hölttä

Varajäsenet

Pertti Väänänen
Kirsti Nieminen
Kaarina Hanslin
Tapio Maja
Marja Karvinen
Veli-Matti Koho
Kari Kuulas

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHTT Ari Virolainen BDO Audiator Oy:stä.

Valtuuston valitsemana tilintarkastajana on toiminut JHTT-yhteisö BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana JHTT Raija Ruuskanen.

1.2 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Valtuuston toimikaudekseen asettama tarkastuslautakunta vastaa kuntalain 71 §:n nojalla kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta. Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on erityisesti arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kaupungin tarkastussäännön mukaan "Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tämän säännön mukaisesti. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus."

1.3 Toimintamuodot

Tilinpäätösvuoden 2013 arviointia tarkastuslautakunta on suorittanut 16 kokouksessa, joista 8 kokousta oli vuoden 2013 puolella ja 8 kokousta vuonna 2014.

Vuoden 2013 aikana tarkastuslautakunnat tapasivat yhteisen koulutustilaisuuden merkeissä syyskuussa Järvenpäässä. Tilaisuuteen osallistuivat Järvenpään, Keravan, Tuusulan ja Mäntsälän tarkastuslautakunnat.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat perehtyneet kunnan palvelutuotantoon seuraamalla toimielinten toimintaa esityslistoista ja pöytäkirjoista sekä kuulemalla viranhaltijoita pääosin etukäteen laaditun kyselylomakkeen pohjalta. Arvioinnissa on hyödynnetty myös tilintarkastajan raportteja. Tarkastuslautakunta kiittää viranhaltijoita huolellisesti valmistelluista esityksistä.

Vastuullinen tilintarkastaja JHTT Raija Ruuskanen on esitellyt tarkastajien työohjelman sekä raportoinut sen toteutumisesta ja tarkastuksissa tehdyistä havainnoista.

1.4 Arvio kaupunginhallituksen laatiman tasekirjan laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta

Tasekirjan tiedot toimivat tärkeinä tietolähteinä kaupungin hallintokunnille, viranhaltijoille, luottamushenkilöille ja kaupunkilaisille. Tasekirjan tietojen tulee olla luotettavia ja rakenteen niin selkeä, että tiedot löytyvät helposti.

Tasekirja on osittain vaikeaselkoinen. **Toiminnallisten tavoitteiden ja määrärahojen välillä tulee olla selkeä yhteys. Kuntalain 65 §:n mukaan tavoitteet tulee sitoa niihin osoitettuihin voimavaroihin.**

Tavoitteiden ja niiden toteutumien esittäminen poikkeaa eri hallintokuntien välillä suuresti. Hyvänä esimerkkinä selkeästä rakenteesta ovat sosiaali- ja terveysviraston tiedot. Sen sijaan esimerkiksi rakennusvalvonnan tiedot ovat puutteelliset ja niiden informaatioarvo on vähäinen.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota selkeiden toiminnallisten tavoitteiden asettamiseen, mitattavuuteen ja raportointiin.

Tasekirjan pohjarakenteen tulee olla yhdenmukainen ja riittävästi ohjeistettu.

1.5 Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kaupunginhallitus ja lautakunnat ovat käsitelleet vuoden 2012 arviointikertomuksen. Keravan kaupunginvaltuusto käsitteli kokouksessaan 21.10.2013 124 § lautakuntien antamat vastineet ja toimenpide-ehdotukset ja merkitsi ne tiedokseen. Tarkastuslautakunta on hyödyntänyt edellisten vuosien havaintoja ja niiden vastineita vuoden 2013 arvioinnin yhteydessä.

2 ARVIOINTI KAUPUNGINVALTUUSTON ASETTAMIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

2.1 Strategiset tavoitteet ja kehittämishankkeet

Kaupungissa ei ollut tilikauden aikana voimassa strategiaa, joten sitä ei voitu käyttää hyväksi kaupungin toiminnan arvioinnissa.

Kehittämishankkeiden ja ennalta ehkäisevän työn hankkeiden toteumat on esitelty kattavasti tasekirjassa.

Kaupungin asukasluvun kasvu on kaupunginvaltuuston 2010-12 tavoitteen mukaan noin 1 %. Kaupungin väestönkasvu on viimeisinä vuosina pääosin vastannut valtuuston aiempaa tavoitetta. Myös vuoden 2013 kasvu 411 asukasta eli 1,2 % oli vastaavalla tasolla. Kasvu muodostui 253 henkilön nettomuutosta ja syntyvyyden enemmyydestä 158 henkilöä.

Pvm	Asukasluku	Kasvu-%
31.12.2009	33 833	0,9
31.12.2010	34 282	1,3
31.12.2011	34 549	0,8
31.12.2012	34 491	-0,2
31.12.2013	34 902	1,2

Asukasluvun muutos Keravalla 2009-2013

2.2 Tehtäväalueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Talousarvio on tehtäväalueiden osalta nettositova. Nettositovuudella on pyritty joustavampaan taloudenhoitoon.

2.2.1 Kaupungin johto ja maankäyttöpalvelut

TALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama menot yli-/ali+ tulot yli+/ali-
Toimintatuotot	5 360 800 €	111 000 €	5 471 800 €	5 420 539 €	-51 261 €
Toimintakulut	3 272 940 €	210 150 €	3 483 090 €	3 424 267 €	-58 823 €
Toimintakate	2 087 860 €	-99 150 €	1 988 710 €	1 996 272 €	-7 562 €

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Sitovat toimintakatteet olivat valtuuston päätöksen mukaisia. Kaupungin johdon ja maankäyttöpalveluiden toimintakate toteutui 7 562 euroa (0,4 %) talousarviota parempana. Kiinteistöjen nettomyyntivoittotavoitteena oli 4 000 000 euroa ja toteuma lähellä sitä eli 3 872 338 euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Yleiskaavan tarkistaminen on meneillään. Lisäksi on todettu tarve tehdä laaja arvio asemakaavojen ajantasaisuudesta.

Keskustan hankkeita viedään eteenpäin kehittämissuunnitelman pohjalta, mutta suurten kauppaliikkeiden suunnitelmien epävarmuus on vaikeuttanut hankkeiden toteutumista. Kaupungintalon tontista järjestettiin tarjouskilpailu, mutta siihen ei saatu hyväksyttäviä tarjouksia. Kaupungilla on suurena haasteena selvittää keinoja, miten tilanne voidaan ratkaista.

Maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevan MAL-aiesopimuksen mukaan kaupungin tavoitteena on vuosina 2012-2015 tuottaa 370-390 asuntoa/vuosi. Laskennallisesti tämä tarkoittaa, että tarvitaan 32 500 kem² uutta asemakaavaa/vuosi. Asuntotonttivaranto riittää 2-3 vuoden tarpeisiin, mikä on liian vähän.

Viime vuonna toteutui hieman yli 300 asuntoa eli 20 % alle tavoitteen. ARA-vuokra-asuntoja ei valmistunut yhtään tavoitteen ollessa 78. ASO-asuntoja valmistui 45.

Rakennuslupien määrällisenä tavoitteena oli 360 kpl, toteuma oli 289. Tämä osaltaan

vaikutti siihen, että rakennusvalvonnan toimintatuotot jäivät tavoitteesta, jolloin myös toimintakate jäi talousarvion tavoitteesta.

Muut havainnot:

Kiinteistö Oy Nikkarinkruunu on todennut vuoteen 2015 ulottuvassa toimintaympäristöanalyysissä, että lisää vuokra-asuntoja tarvitaan. Uhkana kuitenkin on, ettei tarvittavaa määrää sopivia tontteja löydy eikä sellaisia rakentajia, jotka toteuttavat asuntoja kohtuullisella neliöhinnalla.

Sosiaalihuollon asumispalvelutarve on pysynyt korkeana asiakkaiden monimutkaistuneiden elämäntilanteiden ja vuokra-asuntojen heikon saatavuuden vuoksi.

2.2.2 Keskushallinto

VIRASTON TALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama menot yli-/ali+ tulot yli+/ali-
Toimintatuotot	9 821 320 €	-139 000 €	9 682 320 €	9 511 449 €	-170 871 €
Toimintakulut	19 625 620 €	-1 095 440 €	18 530 180 €	15 165 334 €	3 364 846 €
Toimintakate	-9 804 300 €	-956 440 €	-8 847 860 €	-5 653 885 €	3 193 975 €

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Sitovat toimintakatteet olivat valtuuston päätöksen mukaisia lukuun ottamatta rakennusvalvontaa, jossa ylitys oli 53 180 euroa. Keskushallinnon määrärahan alitus oli 3,19 milj. euroa. Hallintopalvelujen toimintakulut toteutuivat noin 3,35 milj. euroa talousarviota pienempinä. **Merkittävät talousarvion poikkeamat tulisi perustella tasekirjassa toteuman raportoinnin yhteydessä.**

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Strategia ei valmistunut vuoden 2013 aikana. Varautumissuunnitelmat eivät myöskään valmistuneet.

2.2.3 Rakennuslautakunta

VIRASTON TALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama menot yli-/ali+ tulot yli+/ali-
Toimintatuotot					
Toimintakulut	578 650 €	0 €	578 650 €	473 844 €	104 806 €
Toimintakate	-578 650 €	0 €	-578 650 €	-473 844 €	104 806 €

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Talous toteutui sitovan tavoitteen mukaisena.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat tavoitteiden mukaisesti.

Muut havainnot:

Kuntalaisten tyytyväisyys meluntorjuntaan on edelleen heikentynyt. Tämän ongelman torjumisessa eivät kaupungin toimenpiteet yksin riitä.

2.2.4 Sosiaali- ja terveystoimisto

VIRASTON TALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama menot yli-/ali+ tulot yli+/ali-
Toimintatuotot	11 519 000 €	0 €	11 519 000 €	13 024 201 €	1 505 201 €
Toimintakulut	98 513 480 €	1 689 160 €	100 202 640 €	101 580 415 €	-1 377 415 €
Toimintakate	-86 994 480 €	-1 689 160 €	-88 683 640 €	-88 556 214 €	127 426 €

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Sitovat toimintakatteet olivat valtuuston päätöksen mukaisia lukuun ottamatta erikoissairaanhoidon (ylitys 255 543 euroa) ja sosiaalitoimen palveluja (ylitys 273 632 euroa). Prosentuaaliset ylitykset eivät kuitenkaan ole merkittäviä. Sosiaali- ja terveystoimisto alitti talousarvion 127 426 eurolla.

Keravan sosiaali- ja terveystoimistot olivat kuntamaisemaraportin mukaan neljänneksi edullisimmin järjestettyjä keski suurten kuntien vertailussa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Talousarviovuoden keskeiset tavoitteet toteutuivat pääosiltaan tavoitteiden mukaisesti.

Terveystoimiston vastaanottopalveluissa päivystyskäyntien määrä on pysynyt vuoden 2012 tasolla. Niitä ei ole onnistuttu tavoitteen mukaisesti vähentämään. Hoitajien vastaanottokäynnit vähenivät, koska puhelinpalveluihin käytetty työaika kasvoi mm. takaisinsoittomenettelyn vuoksi.

Erikoissairaanhoidon peruspalveluita oli tavoitteen mukaisesti tuotettava nykyistä enemmän terveyskeskuksessa, mikä toteutui. Terveystoimisto järjestää itse perustason erikoissairaanhoidon konsultatiivisia palveluja.

Sosiaalitoimen palveluissa aikuissosiaalityön toimeentulotuen piirissä oli 1952 asiakasperhettä, kun niitä vuotta aiemmin oli 1770. Toimeentulotukiasiakkuuksia on Keravalla KUUMA-kunnista toiseksi eniten, työntekijää kohden eniten. Toimeentulotuen käsittelyaika viivästyi yli lakisääteisen 7 vrk:n tammikuussa, maaliskuussa, syyskuussa ja joulukuussa.

Palvelusuunnitelmien ja aktivointisuunnitelmien määrä jäi tavoitteistaan vuonna 2013, koska resursseja oli suunnattu toimeentulotukihakemusten käsittelyyn.

Palveluketjujen toimivuuteen tulee kiinnittää edelleen huomiota, jotta vältetään siirtoviivepäiviltä.

Muut havainnot:

Viraston johtoryhmän kuudesta jäsenestä kaikki vaihtuivat. Vuoden 2013 lopulla sosiaali- ja terveysjohtajan virka, terveydenhuollon johtajan virka, sosiaalihoitajan virka ja kehittämispäällikön virka olivat vailla vakituista viranhaltijaa, ja tehtäviä hoidettiin organisaation sisäisin järjestelyin. **Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon vakiinnuttamiseen ja sujuvaan, systemaattiseen kehittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.**

Suun terveydenhoidossa siirryttiin Hyvä vastaanotto -toimintamallin mukaiseen työskentelyyn vuoden 2013 alussa. Palvelujen saatavuus on parantunut ja toiminnan kustannustehokkuus on kasvanut. Kuntalaistyytyväisyysmittauksen perusteella vuoden 2013 tyytyväisyys hammaslääkäripalveluihin kasvoi 15 % verrattuna vuoden 2012 tutkimukseen.

Vanhuspalveluissa omaishoidon tuen ja kotihoidon kattavuudet ovat merkittävästi sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallista suositusta pienempiä (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi). Valtuusto ei ole asettanut suoria prosentuaalisia tavoitteita ikäihmisten eri palvelumuotojen kattavuudelle. Omaishoidon tuen asiakkaiden määrä vuonna 2013 oli 120, tavoite oli 130 asiakasta. Kotihoidon käyntejä oli yhteensä 68 180. Kasvua vuoteen 2012 verrattuna oli noin 7 000 käyntiä.

Keravan työttömyysaste nousi 2,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2012, ja oli 9,6 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli 384 henkilöä eli 22 % kaikista työttömistä; kasvua vuodesta 2012 oli 157 henkilöä. Vuoden 2013 lopussa työttömänä oli 263 nuorta.

Yli 500 päivää työmarkkinatuella (passiivisella tuella) olleiden työttömien määrä on pysynyt vuoden 2012 tasolla. Vuonna 2013 heitä oli 190 henkilöä. Tässä ryhmässä on kasvanut maahanmuuttajataustaisten osuus, joka on 57 henkilöä eli noin 30 %.

Lastensuojelun asiakkuuksien lukumäärä on vuosien ajan kasvanut. Vuonna 2013 se oli hieman pienempi kuin vuonna 2012. Maahanmuuttajataustaisten osuus on kasvussa lastensuojelun asiakkuuksissa ja toimeentulotuen saajissa.

Varhaisen tuen avoperhekuntoutusyksikön perustaminen ei onnistunut, mihin vaikuttivat talouden sopeutumistoimenpiteet.

Vuonna 2013 alkaneet avohuollon asiakkuudet ovat nousseet 2,4 prosenttiyksikköä ja jälkihuollon asiakkuudet vähentyneet 0,4 prosenttiyksikköä.

Kaikkien lastensuojelun sijoituksessa olevien lasten ja nuorten tilanne käytiin vuoden aikana läpi, mutta lapsia ja nuoria ei saatu sijoitettua perheisiin tavoitteiden mukaisesti.

Lastensuojelun ongelmana on ollut pätevien sosiaalityöntekijöiden puute. Viraston antaman selvityksen mukaan oman henkilökunnan pätevytykseen on kiinnitetty huomiota.

Palvelutarve päihde- ja mielenterveyspuolella avohuollon vastaanotto- ja asumispalveluissa on kasvanut.

Päihdehuollon kuntouttavan hoidon asiakkaita oli 29, kun edellisenä vuotena heitä oli 106.

Kuljetuspalveluiden tarve on ollut toistuvasti budjetoitua suurempaa. Vuonna 2013 oli kuljetuspalveluiden piirissä 515 asiakasta, kun edellisenä vuotena heitä oli 492.

2.2.5 Kasvatus- ja opetusvirasto

VIRASTON TALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama menot yli-/ali- tulot yli+/ali-
Toimintatuotot	5 055 320 €	0 €	5 055 320 €	5 088 424 €	33 104 €
Toimintakulut	57 438 320 €	247 150 €	57 685 470 €	56 453 976 €	1 231 494 €
Toimintakate	-52 383 000 €	-247 150 €	-52 630 150 €	-51 365 552 €	1 264 598 €

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Sitovat toimintakatteet olivat valtuuston päätöksen mukaisia. Kasvatus- ja opetusvirasto alitti talousarvion 1 264 598 eurolla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointia vaikeuttaa tavoitteiden puuttuminen tasekirjasta.

Luokkamuotoisen erityisopetuksen palvelutarve on vähentynyt ja osa-aikaisen kasvanut. Luokkamuotoisen erityisopetuksen tuntimäärä on vähentynyt noin 29 100:sta 20 600:aan. Erityisopettajien määrä on vähentynyt kahdella vaikkakin osa-aikaisen erityisopetuksen tuntimäärä on hieman kasvanut noin 19 100:sta 20 000:een. Palvelutarpeen muutos ei ole olennaisesti lisännyt osa-aikaisen erityisopetuksen resursseja.

Muut havainnot:

Tasekirjan mukaan koulujen ja päiväkotien sekä hallintopalvelujen välistä tiedonkulkua tulee kehittää.

2.2.6 Vapaa-aikavirasto

VIRASTON TALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama menot yli-/ali-tulot yli+/ali-
Toimintatuotot	1 908 150 €	0 €	1 908 150 €	2 357 141 €	448 991 €
Toimintakulut	8 993 100 €	15 140 €	9 008 240 €	9 122 212 €	-113 972 €
Toimintakate	-7 084 950 €	-15 140 €	-7 100 090 €	-6 765 071 €	335 019 €

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Sitovat toimintakatteet olivat valtuuston päätöksen mukaisia, lukuun ottamatta johdon ja hallinnon vähäistä 1 409 euron ylitystä. Vapaa-aikavirasto alitti talousarvion 335 019 eurolla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet, mutta ne on kirjoitettu hyvin yleispiirteisesti. Toteuman mukaan palveluita tuotetaan strategian mukaisesti, vaikka talousarviovuotena ei ollut voimassa olevaa kaupungin strategiaa.

Liikuntapalvelujen kuntalaistyytyväisyyskyselyissä uimahalli ja maauimalat/uimarannat jäivät kauaksi tavoitteistaan.

Muut havainnot:

Yhteistyö eri osastojen kesken on toteutunut hyvin, esim. Hyvinvointi-temavuoden tapahtumat.

Muita positiivisia asioita oli nuorisovaltuuston toiminnan aloittaminen. Lisäksi kesätyöpaikkoja oli aikaisempaa enemmän eli 50 kpl. Kirjaston lainaus kasvoi 4 %.

2.2.7 Keravan Kaupunkiteknikka –liikelaitos

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Kaupunkitekniikan toimintakate oli 701 455 euroa talousarviota parempi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Tavoitteet näyttävät toteutuneen suunnitellusti, mutta toteutumat on ilmaistu liian yleisellä tasolla.

2.2.8 Tietotekniikan palvelukeskus -liikelaitos

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Toimintakate oli 37 491 euroa talousarviota huonompi.

Muut havainnot:

Tietotekniikan palvelukeskukseen päätettiin suorittaa sisäinen tarkastus vuoden 2013 lopussa ja tilikauden jälkeen vuonna 2014 palvelukeskuksen johtokunnan jäsenet ovat pyytäneet eroa tehtävästään. Tilintarkastaja on antanut mukautetun tilintarkastuskertomuksen palvelukeskuksen sisäisestä valvonnasta.

Koska palvelukeskusta koskevat prosessi on vielä kesken, arvioidaan palvelukeskuksen tilannetta vuoden 2014 arviointikertomuksessa.

2.2.9 KUUMA-seutu liikelaitos

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Voimassa olevan KUUMA-yhteistyösopimuksen mukaan kuntien valtuustot hyväksyvät vuosittain kolmen vuoden KUUMA-yhteistyön toiminta- ja taloussuunnitelman kuntien talousarvion yhteydessä. Talousarviossa tulot ja menot olivat 491 500 euroa. Tilinpäätöksessä tulot olivat noin 467 000 euroa ja menot 464 000 euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

KUUMA-seutu liikelaitoksella ei ollut valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita.

2.2.10 Yhteenveto käyttötalousosan sitovien nettomäärärahojen ylityksistä

Sitovat toimintakatteet olivat valtuuston päätöksen mukaisia lukuun ottamatta erikoissairaanhoidon (ylitys 255 543 euroa) ja sosiaalitoimen palveluja (ylitys 273 632 euroa), sekä vapaa-aikaviraston johdon ja hallinnon 1 409 euron ja rakennusvalvonnan 53 180 euron ylitystä.

Ylityksiä ei voida pitää erityisen merkittävänä.

2.3 Taloudelliset tavoitteet

Vuoden 2013 tilinpäätöksen tuloslaskelma (sisältäen toimintakatteessa 3,9 milj. euron kiinteistöjen nettomyyntivoiton) oli 7,2 milj. euroa ylijäämäinen.

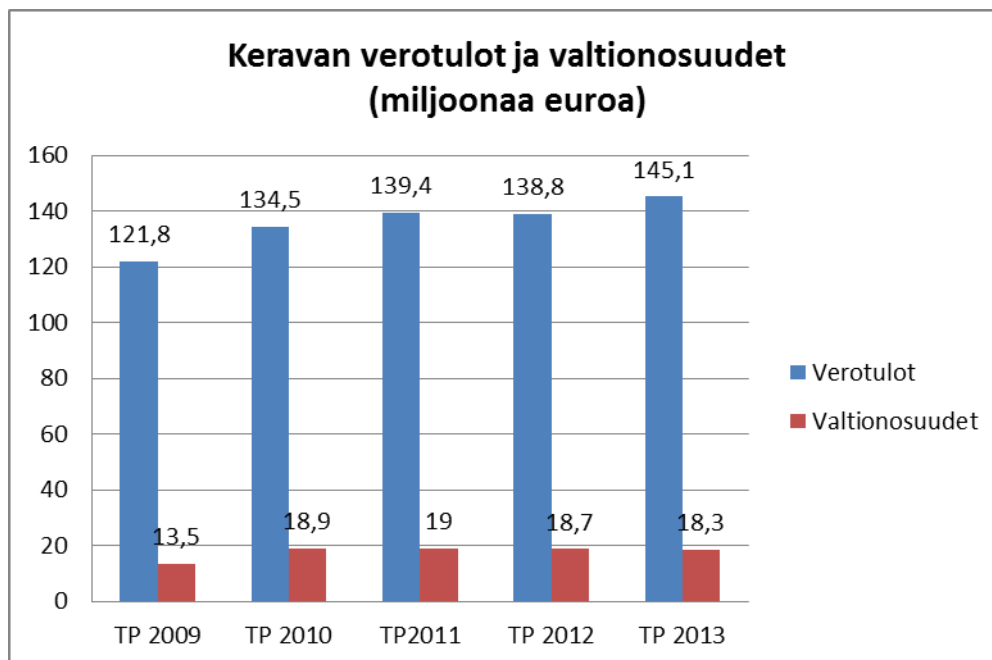
Kuntalain 65 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Kaupungin taseessa oli kertynyttä ylijäämää noin 95,5 milj. euroa eli 2 737 euroa/ asukas, mikä oli hyvällä tasolla verrattuna kuntiin keskimäärin ja myös KUUMA-kuntien keskiarvoon.

Kaupunginvaltuuston joulukuussa 2013 muuttamaan talousarvioon verrattuna kaupungin nettokäyttömenot (ilman kiinteistöjen nettomyyntivoittoja) alittuivat 5,88 milj. eurolla. Toimintakatteen kasvu oli 2,1 %, mikä on merkittävästi edellisen vuoden 4,2 % kasvua alhaisempi. Alkuperäisessä talousarviossa oli varauduttu 5,1 %:n toimintakatteen kasvuun.

Kaupunginvaltuusto muutti vuoden 2013 talousarviota kuusi kertaa. Muutoksissa vähennettiin käyttötuloja 0,03 milj. euroa ja lisättiin käyttömenoja 1,42 milj. euroa.

Merkittävimmät talousarviomuutokset olivat erikoissairaanhoidon 550 000 euroa ja sosiaalitoimen palvelujen 819 000 euroa. Lisäksi kaupungin johdon, maankäyttöpalvelujen ja hallintopalvelujen välillä tehtiin yli 2 milj. euron talousarviomuutokset.

Tarkastuslautakunta on aiemmissa tarkastuskertomuksissaan kiinnittänyt huomiota talousarviomuutosten määrään vuoden aikana. Vuonna 2013 muutokset ovat kaikkiin toimintamenoihin verrattuina pieniä.

Verotulot kasvoivat 4,6 % edellisestä vuodesta ja ylittivät talousarvion 3,15 milj. eurolla. Osin hyvään kasvuun vaikuttivat tilitysjärjestelmässä tapahtuneet muutokset. Verotulojen kasvu oli KUUMA-kuntien keskiarvoon verrattuna pienempää.

2.4 Investoinnit

Investointien määrä ilman liikelaitoksia oli alkuperäisessä talousarviossa 14,4 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa 15,4 milj. euroa. Toteuma oli lähes talousarvion mukainen eli 15,0 milj. euroa. Investoinnit toteutuivat pääosin talousarvion mukaisina. Merkittävimpänä ylityksenä oli kadunrakennuksen 361 000 euroa. Kiinteistöjen myyntitulot 4,2 milj. euroa jäivät lähes 770 000 euroa budjetoidusta 5,0 milj. eurosta.

Tilikaudella ei toteutettu merkittäviä yksittäisiä investointeja. Investointitaso oli maltillinen vuoteen 2012 verrattuna, sillä liikelaitokset huomioiden investointimenot 17,4 milj. euroa vähenivät lähes 5,4 milj. euroa vuoden 2012 tasosta, joka 22,7 milj. euroa. Osittain tästä johtuen vuosikate 17,8 milj. euroa kattoi investoinnit. Investointeja ei jouduttu siten rahoittamaan lainamäärää kasvattamalla. Kaupungin lainakanta putosi noin 1,9 milj. euroa.

Asukasta kohden lainaa on kaupungilla 1 335 euroa ja konsernissa 4 479 euroa. Kaupungin lainamäärä on KUUMA-kuntien keskiarvoa pienempää. Konsernin lainakannan arviointia hankaloittaa kuntien konsernirakenteiden erilaisuus esim. energiayhtiöiden osalta.

2.5 Henkilöstö

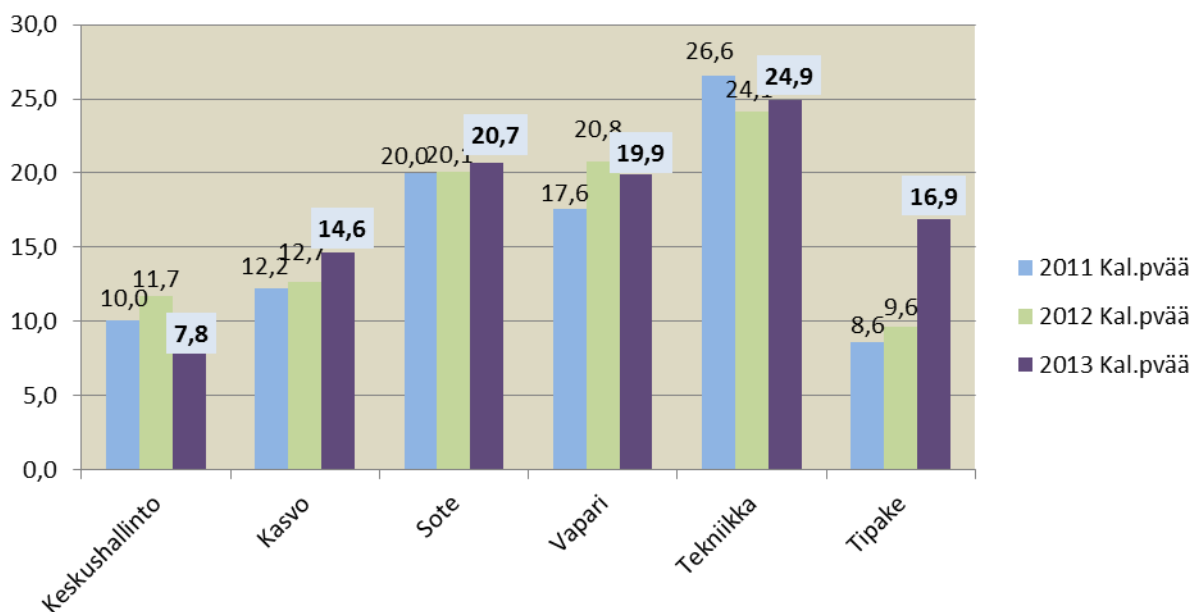
Kaupungin henkilöstömäärä, joka oli vuoden lopussa 1723, väheni vuoden aikana 60 henkilöllä. Vähennys tapahtui kokonaan määräaikaisten osalta, sillä vakinaisten määrä lisääntyi seitsemällä. Henkilöstömenojen (75,9 milj. euroa) kasvu 0,4 milj. euroa oli maltillista. Henkilöstömenot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Merkittävin henkilöstöä koskeva asia vuoden aikana oli yhteistoimintamenettelyjen toteuttaminen. Niiden perusteella todettiin, ettei Keravalla irtisanota väkeä tuotannollis-taloudellisin perustein. Myöskään lomautuksiin ei ryhdytty.

Henkilöstön sairauspoissaoloja kertyi 30 765 kalenteripäivää, joka on 17,9 kalenteripäivää työntekijää kohden. Vastaavat luvut vuonna 2012 olivat 29 322 ja 16,4. Eniten poissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Tasekirjan mukaan vuonna 2014 sairauspoissaoloihin kiinnitetään erityistä huomiota

2009	2010	2011	2012	2013
17,6	16,4	16,0	16,4	17,9

Sairauspoissaolojen keskimääräinen kehitys kalenteripäivää per työntekijä

Esimerkiksi kasvatus- ja opetusviraston sairauspoissaolot lisääntyivät kaikissa osastoissa ja ylittivät merkittävästi tavoitteet. Kasvua oli myös sosiaali- ja terveyspalveluissa ja Tietotekniikan palvelukeskuksessa. Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen tulee kiinnittää aiempaa suurempaa huomiota.

Sairauspoissaolojen kehitys 2011-13

3 KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2013 talousarviossa on asetettu taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita Keravan Energia Oy:lle ja Kiinteistösaakeyhtiö Nikkarinkruunulle.

Konserniohjeet päivitettiin 2013, mutta kaupunginhallitus hyväksyi ne vasta tammikuussa 2014, joten ne eivät ole vaikuttaneet arviointivuoden toimintaan.

Keravan Energia -yhtiöt

Tavoitteena oli tehokkuuden ja palveluiden parantaminen. Etäluettavien mittareiden asennus saatettiin loppuun.

Kaukolämmön tariffihinta ylitti tavoitteen sekä Keravalla että Sipoossa. Korotukset johtuivat kustannusten noususta.

Konsernin käyttökate ylitti tavoitteen, mutta sijoitetun pääoman tuotto ei yltänyt tavoitetasolle eikä myöskään kahden edellisen vuoden tasolle. Selityksenä tähän oli kiristynyt kilpailu.

Myös liittymismaksutulot ylittivät tavoitteen sekä vuoden 2012 toteutuman.

Toiminnallisten tavoitteiden toteumat on esitetty tasekirjassa selkeästi.

Kiinteistö Oy Nikkarinkruunu

Nikkarinkruunu on tehnyt sosiaali- ja terveystoimen kanssa yhteistyötä tehostetun palvelun palvelutalohankkeessa. Nikkarinkruunu on kilpailuttanut hankkeen. Päätökset tehdään vuoden 2014 puolella.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet on saavutettu talousarvion mukaisina. Sekä keskimääräinen neliövuokra että vuokrasaatavien osuus liikevaihdosta ovat pysyneet tavoitetasolla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteumat on esitetty tasekirjassa selkeästi.

4 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan arviointityön keskeisimmät havainnot ja niiden perusteella annetut suositukset on esitetty oheisessa taulukossa.

Arviointikohde	Suositus-numero	Tarkastuslautakunnan suositus/ehdotus
Sitovien toiminnallisten tavoitteiden asettaminen	1	Toiminnallisia tavoitteita, niiden sitovuutta ja toteutumia ei aina ole selkeästi eroteltu. Tavoitteiden ja määrärahojen välillä tulee olla selkeä yhteys. Kuntalain 65 §:n mukaan tavoitteet tulee sitoa niihin osoitettuihin voimavaroihin.
Tavoitteiden mitattavuus	2	Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteiden mitattavuuteen.
Toteutumien raportointi	3	Toiminnallisten tavoitteiden toteutumia ei tule raportoida liian yleisellä tasolla. Lisäksi toteumasta tulisi ilmetä nykyistä selvemmin, toteutuiko asetettu tavoite.
Tasekirjan pohjarakenne ja ohjeistus	4	Tasekirjan yhdenmukaiseen rakenteeseen ja ohjeistukseen tulee kiinnittää huomiota.
Keskushallinto-hallintopalvelut	5	Merkittävät talousarvion poikkeamat tulisi perustella tasekirjassa toteuman raportoinnin yhteydessä.
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto	6	Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon vakiinnuttamiseen ja sujuvaan, systemaattiseen kehittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

5 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2013 valtuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kaupunginhallituksen ja lautakuntien selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä valtuuston lokakuun kokouksessa ja toimittaa tämän jälkeen tarkastuslautakunnalle.

6 ALLEKIRJOITUKSET

Keravalla 20. toukokuuta 2014

Mikko-Petteri Masalin, puheenjohtaja

Heli Karhu, varapuheenjohtaja

Merja Juutilainen

Pekka Kauhanen

Bruno Guillard

Maila Hölttä

Marja Tammilehto